

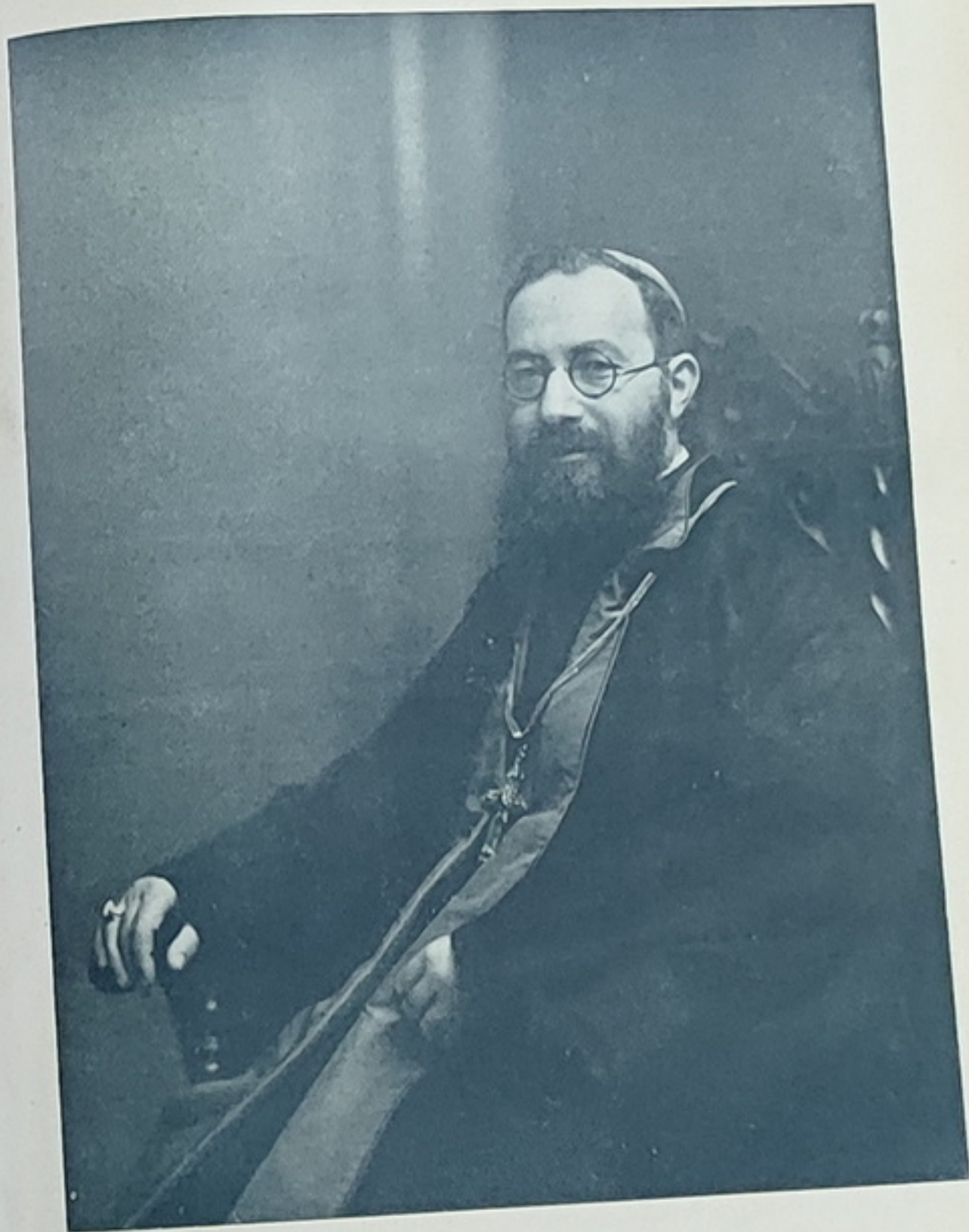
Մխիթարի գործը անմեա է իր զազափարակներ միշտ յուսալողողոզ կը հովե գործերու յեղաշրջումներուն և աշխարհակալական նուսձումներու վերնու։ Աստուծոյ գործն է այդ և աստուծոյ արեւոյ Հիմնադրի մը զաստափերաբ, որ սանձանուած է կատարելու իր մեծ գերը մեր ազգային բարոյական, կրթական ու գրական մարզերուն մէջ։

Գերդ. Սրապիոն վ. Սյունիական ներկայ ժամանակիս և ներկայ պետութեան մարզն է, խորապէս ձանշող անհրաժեշտութիւնը զարոցական և աստիճանական գործունէութիւններու, որոնց ներկայիս Մխարանութիւնը վերադառնալով անհրաժեշտ է ուղեւորեն քէ Արեւելի մէջ և քէ Արեւմուտք։ Կրան ժիւղակաւ հորիզոններու տեսիլներ, ապագայի խոստումնալից հեռանկարներ, որոնց փարած է ինքը. բաւ է որ աշխարհ կրկին չհրկիզուի նորագոյն և անաւարտացոյց պատերազմով մը։

Ազգասերներու Մխիթարեան նոր վարժարանին բացումը Շիւշի մէջ՝ մեր կրթական գործին մեծ յաջողութիւն մըն էր, ողջունուած այնքան խանդավառ կերպով ազգայիններէ։ Անով հիմը կը դրուէր Մխիթարեաններու զատկարակական գործունէութեան Երկրպագի մէջ, այնպիսի հաստատում և անւական եղանակով, որ կը խոստանայ յիշատի տալ զգալի արդիւնքներ։ Բարիքի Մարտանան վարժարանի վերաբացումը ասային գործն է, որ դուրս բացաւ այս նոր շրջանին։ Ֆրանսական զազուրը, ինչպէս նաեւ ի սփիւս ջիւղացան հայութիւնը այդ ձեռնարկին մէջ կը տեսնէ ստուգի։ Եւրոպական պետութիւններու սանձաններէն ներս վերադարձ ու զոհարարուած հայական բեկորներուն փրկութիւնը և հոգեկան ու ազգային ազատագրումը։ Ընտանիք, զգրոց, երկու հիմերն են անշուշտ մեր այս վայրագութիւն, անտանգական ազրող հայ ժողովուրդին համար. զարոցէն պիտի ելլէ նորակազմ, ազգասէր ու կրօնասէր երիտասարդութիւնը, նուիրում գիտակցութիւն իր կոչումին և ծառայութեան։ Անով պիտի կազմուի ստուգ և տիպար ընտանիքը, զուիս ունենալով պատրաստուած և խղճամիտ հայրը։ Մխիթարեաններու շխարհարած գերը զարոցական մարզի մէջ անուրանալի արդիւնքներ տուած է ջարդ ազգային ու կրթական տեսակետով. և այդ է որ պիտի շարունակուի յետ-պատերազմեան այս նոր շրջանին։

Մխիթար՝ իսկական աստեղայ մըն էր, ժողովուրդի մարգը, խորաբափանց հոգեբան, ձանշող անոր մտքին ու հոգւոյն կարօտութիւնները։ Խոսքի ազդեցիկ միջոցը գործածեց ան ժամանակին, ասիւնքնեց գիւրեւորով անկեղծութեամբ, սորվեցուց ձեռնարկութիւնը՝ յուսաւորելով խաւարամած ժողովուրդները։ Ամփոփուելով Մերոնի և ասպա Ս. Ղազարու մենաստաններուն մէջ՝ զրկեց իր շրջան ճարտիւնները զանազան հայ զազութիւններու մէջ միեւնոյն եղանակին համար, հիմնեց վանատուններ, աստեղակալներ՝ սփռելով բարիք և յայտ ամենութեւ։

Ասոր զարմեալ եոյն աստեղական ոգին է՝ որ կը գործէ իր արժանաւանց Յայրդին մէջ, կը վառէ գիւրը ժողովուրդին անձուն սիրովը։

ԳԵՐԳ. ՍՐԱՊԻՈՆ Վ. ՍՅՆՈՒԶՈՆԵԱՆ
ԸՆԴՀ. ԱՐՐԱՅ ՄԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

և կը մղէ նոյն և նման առաքելական գործունեութեան: Նախախնամութիւնը բացած է արդէն ձամբան, և յոյսեր ու ժրագիրներ կը մշակուին այդ ուղղութեամբ ալ:

Դիրք ու գրականութիւնը, փաստաձեղ վերածնունդով մը վերաբարձուած **Բխիրար Արամ** օրէն ազգին մէջ, մին և այն զեղեցիկ գաղափարականներէն՝ զոր հետապնդած են **Բխիրարի** յաջորդները և գաւակները: **Ս. Ղազարոս** երկնակամարը զարգարուած է շողշողուն գեմերով, **Աւետիքեան**, **Ազգերեան**, **Չամչեան**, **Ռազրատունի**, **Հիւրմիւզ**, **Ախլան**, **Ճարեան**, **Զարր-ճանաչեան**, **Ղազիկեան**, **Հասունի** և այլն, գիտնականներով ու մատենագիրներով: **Ասոր** դարձեալ կայ բնութիւն ձոյլ մը գրական կեանքի նօթարածներու, որոնք անցեալի փասքին վրայ կը լսեան աւելցնել նոր աշխատութիւններ պատմական, գրական, մատենագրական, լեզուական, եկեղեցապատմական ուղղութիւններով: **Աս** ամբողջ շարժումը ոչմ և բաշտիք ստանալով **Արմի Ասալնորդէն**, ոչ շատ հետաւոր ապագայի մը մէջ պիտի տայ նաեւ ապացոյցն իր ետանդին և գործունեութեան: Ներկայիս դպրացական դասագրքերու պատրաստութեան մասնագործներ կը սպասէ ժամանակն ու կորովը այդ գրական ձոյլին, գասագրքեր հայ լեզուի, բերերցանութեան, մատենագրութեան, պատմութեան, թրիստունական վարդապետութեան և այլն, գործեր՝ որոնք այլեւս անհրաժեշտութիւններ դարձած են ձեւափոխուած ու արդիացած մեր դաստիարակչական գործունեութեան համար:

Ազգայիններ և օտարներ՝ ի լուր Գերպ. Սրապիոն վ. Ուրանձեանի վերընտրութեան, փութացին զանազան տեղերէ հասցնել իրենց շնորհաւորութիւնները: Հասարակաց մաղրանքն է որ անպակաս բոլոր լոյսն ու իմաստութիւնը, և **Աստուծոյ** օրհնութիւնն իր վրան, և **Տիրամօր** հովանին հսկէ իր բոլոր գործերուն վերեւ, որպէս զի, ինչպէս պատերազմի արձաշիրքներուն մէջ աներկիւզ, այնպէս նաեւ ներկայիս, ասալնորդէն ան Ուխտիս Նաւը խաղաղ ժովերէ գեպի լուսաւոր հորիզոնները, գեպի նոր ու փաստապանծ նուաճումները հոգեկան և մտաւոր կեանքին:

ԻՄՐ.

